OPENBARING 17

DE MORELE EN CULTURELE BONDGENOOT VAN SATAN IN DIENST VAN ZIJN OORLOG TEGEN CHRISTENEN

Inhoud

A. Openbaring 17:1-6. De grote hoer en haar relatie tot het beest.....1
B. Openbaring 17:7-11. Uitleg van het beest en zijn geschiedenis.....9
C. Openbaring 17:12-14. Uitleg van de tien horens en hun finale nederlaag.....16
D. Openbaring 17:15-18. Uitleg van de wateren, de vrouw en haar straf.....20

In hoofdstuk 17 ziet Johannes hoe de grote hoer het beest uit de zee manipuleert, hoe het beest steeds weer in een andere vorm verschijnt om oorlog te voeren tegen het Lam en de zijnen en ten slotte hoe het beest door middel van zijn tien koningen de grote hoer vernietigt.

A. Openbaring 17:1-6. De grote hoer en haar relatie tot het beest.

(1) De grote hoer, Babylon.

De grote hoer is samen met het beest uit de zee en het beest uit de aarde de derde bondgenoot van de satan. Het visioen gaat over de grote hoer die op een scharlakenrood beest zit dat in een meer in de woestijn zwemt (17:1,3).

Het feit dat één van de zeven engelen met de zeven schalen van Gods eindoordeel verschijnt (17:1), toont aan dat dit visioen een vloek inhoudt voor de goddelozen en een zegen voor de Kerk (21:9). Omdat *de zeven engelen met de zeven schalen optreden als uitvoerders van Gods eindoordelen tussen de eerste komst van Christus en zijn wederkomst*, wijst dit visioen ook naar *het einde van de nieuwtestamentische periode!*

In Openbaring 16:19 voeren deze engelen Gods oordeel uit over Babylon, de grote hoer. Openbaring 17 verduidelijkt de essentiële aard en geschiedenis van de grote hoer. Openbaring 18 verduidelijkt haar veroordeling en verdoemenis.

17:1 En een van de zeven engelen die de zeven schalen hadden, kwam en sprak met mij en zei tegen mij: Kom, ik zal u het oordeel over de grote hoer laten zien die aan vele wateren zit.[1]

De grote hoer (een vrouw als symbool) wordt 'Babylon' (een stad als symbool) genoemd omdat zij altijd de tegenstelling is van de bruid van het Lam (een vrouw als symbool), het Nieuwe Jeruzalem (21:9-10) (een stad als symbool). Zij staat symbool voor de wereld van

[1] Και ηλθεν εις εκ των επτα αγγελων των εχοντων τας επτα φιαλας, και ελαλησεν (aoristus actief) μετ εμου λεγων, Δευρο (kom hier), δειξε (>δεικνυμι)(toekomende tijd actief) σοι το κριμα της πορνης της μεγαλης της καθημενης (<καθημαι)(onvoltooid tegenwoordige tijd) επι υδατων πολλων.

verleiding. Zij wordt een hoer (prostitué) genoemd, maar niet een echtbreekster. Daarom staat zij niet symbool voor de valse bruid van het Lam, dat wil zeggen de afvallige Kerk[2].

Zij wordt een hoer genoemd, omdat zij alle volken doet drinken van de wijn van haar hoererij (14:8), dat wil zeggen zij verleidt de hele (goddeloze en antichristelijke) wereld tot geestelijke hoererij tegen God. Het symbool toont aan dat zij mensen met verzoekingen en verleidingen weglokt van de God die zich in de Bijbel en in Jezus Christus heeft geopenbaard. “De koningen van de aarde hebben hoererij met haar bedreven en hebben losbandig geleefd” (18:3,9). Door haar aanzet en verleiding hebben zij de levende God verworpen en zich overgegeven aan zonde en wereldgelijkvormigheid, aan seksuele immoraliteit, occultisme, afgoderij, leugens en moord (zie 9:20-21; 21:8)[3].

De wateren.

‘De wateren’ symboliseren of vertegenwoordigen ‘volken, menigten, naties en talen’, dat wil zeggen de mensheid zoals die op aarde leeft en de Kerk verdrukt en vervolgt[4]. Ze staan voor volken die in onrust en conflict verkeren en zijn een beeld van de boze machten van de chaos die het leven bedreigen[5].

Dat de grote hoer op ‘vele wateren’ zit (17:1) betekent dat zij soevereine verleidende macht bezit over de goddeloze volken, over de mensheid (17:15) en over de koningen van de aarde (17:18). De grote hoer, het beest en de goddeloze volken leven in een poel water in het midden van de woestijn, dat wil zeggen zij zitten gevangen in Gods vervloeking. Vergelijk hiermee ‘de levende waterbronnen’ voor christenen (7:17), een symbool voor Gods zegeningen.

17:2 Met haar hebben de koningen van de aarde hoererij bedreven, en de bewoners van de aarde zijn dronken geworden van de wijn van haar hoererij.[6]

De regeringen van de wereld zijn dwaas om verliefd te zijn op de verleidingen van haar antichristelijke cultuur en weelde. Ze worden er helemaal door bepaald. Zij houden van de luxe van deze wereld. Zij zwelgen in zondige begeerten. Ze zijn hoogmoedig vanwege hun bezittingen en prestaties[7]. Zij bevredigen zich met dingen die niet van God komen.

17:3 En in *de* geest bracht hij mij weg naar een woestijn. En ik zag een vrouw zitten op een scharlakenrood beest, dat vol van godslasterlijke namen was, met zeven koppen en tien horens.[8]

---

[2] Zij staat ook niet symbool voor de Rooms-Katholieke Kerk, het pauselijke systeem, de godsdienstige afwijking van het Romeinse Rijk (Larkin en Greijdanus).

[3] Ga eens na of deze woorden aspecten in je eigen cultuur beschrijven.

[4] zie Jesaja 8:7; 17:12-13; Jeremia 47:2; Psalm 93:3-4

[5] Jesaja 8:7; 17:12

[6] μεθ ης επορνευδαν (>πορνευω)(aoristus actief) οι βασιλεις της γης, και εμεθυσθησαν (>μεθυσκω)(dronk zijn/maken) οι κατοικουντες την γην εκ του οινου της πορνειας αυτης.

[7] 1 Johannes 2:16

[8] και απηνεγκεν (αποφερω, οισω, ηνεγκα ηνεχθην)(aoristus actief)(wegbrengen) με εις ερημον εν πνευματι. και ειδον (οραω, οψομαι, ειδον, εωρακα) γυναικα καθημενην επι θηριον κοκκινον (helder rood), γεμον(τα) (>γεμω)(vol zijn van) ονοματα βλασφημιας, εχων κεφαλας επτα και κερατα δεκα.

Zie Openbaring 1:10 en 4:2. De engel verplaatste de menselijke geest van Johannes, niet zijn lichaam, naar een woestijn. Dit visioen is dus niet door Johannes verzonnen, maar een openbaring van God.

De woestijn is de plaats waar de Kerk/Gemeente (symbool: de vrouw) heen was gevlucht (12:6,14). In hoofdstuk 12 is de woestijn een zegen, een symbool van de tijdelijke schuilplaats van de Kerk, buiten bereik van Satan. Vergelijk de 40-jarige woestijnreis van Israël buiten het bereik van hun vijand Egypte hiermee. De vrouw of Kerk is hier vrij om het evangelie te verkondigen (12:17) onder de hoede van God.

Maar in hoofdstuk 17 ziet Johannes een andere vrouw die op een scharlakenrood beest zit, te midden van vele wateren in de woestijn. Deze vrouw zit vast in Gods vervloeking[9], want de woestijn is hier een vloek, een symbool van het droge, verlaten, lege, wilde, dode lot dat haar wacht[10]. Ondanks haar pracht en praal zit de grote hoer alleen en ongelukkig in het midden van de woestijn en zal, zoals de stad Babylon, uiteindelijk onder het zand van de woestijn bedolven en vergeten worden!

(2) Het scharlakenrode beest.

Het scharlakenrode beest symboliseert de antichristelijke regeringen van Satan met zijn vervolgingen, vooral in samenhang met de grote wereldrijken die elkaar opvolgen in de periode tussen de eerste komst van Christus en zijn wederkomst. In Openbaring 11:7 en 17:11 is het beest meer specifiek de slotmanifestatie van dat beest, de laatste antichrist, tijdens de periode van de grote verdrukking kort voor de wederkomst van Christus.

De rode kleur van het beest is een aanduiding van de rijkdom, glitter en koninklijke kleding. Het is ook een aanduiding van al het bloed dat het beest in samenwerking met de grote hoer vergiet (17:6). Het is tevens een aanduiding van zijn associatie met Satan (de rode draak) (12:3). Zijn godslasterlijke namen wijzen naar zijn verwerping van de Levende God en naar zijn eigen goddeloosheid. *Zijn zeven koppen en tien horens tonen aan dat het scharlakenrode beest (17:3,8) één en hetzelfde beest is als het beest dat uit de afgrond komt (11:7) en als het beest dat uit de zee komt (13:1)!*

(3) Babylon, de stad van verleiding.

De grote hoer vertegenwoordigt de wereld met haar antichristelijke cultuur, haar verleidingen, vooral op het gebied van de handel en industrie, zaken en financiën, onderwijs en rechtstelsel, luxe leven en plezier, kunst en sport, en vooral ook elke wereldgodsdienst. In het kort, *het vertegenwoordigt de antichristelijke cultuur van de Satan in de wereldrijken tijdens de nieuwtestamentische periode*. In Openbaring 17:16 is zij meer specifiek de laatste verschijning van de grote hoer gedurende de periode van de grote verdrukking kort voor de wederkomst van Christus.

De grote hoer is onlosmakelijk met het scharlakenrode beest verbonden. Het feit dat de hoer op het beest *zit* kan twee dingen betekenen en allebei zijn waar:

[9] Jeremia 17:5-6; Jesaja 13:19-22; zie 1 Korinthe 16:22; Galaten 1:8-9
[10] Jeremia 17:5-6

- Het symboliseert dat de antichristelijke heerschappij/regering van de Satan de antichristelijke cultuur van de wereld bepaalt. De politici in de wereld ondersteunen en bevorderen deze cultuur in de wereld![11]
- Het symboliseert ook dat de antichristelijke cultuur van de wereld bepaalt hoe de regeringen met hun politiek en vervolgingen functioneren. De cultuur beïnvloedt en bepaalt de politiek. De zondige wereld met haar verleidingen bepaalt hoe de regeringsleiders en onderdanen op de aarde leven – antichristelijk en immoreel[12].

17:4 En de vrouw was bekleed met purper en scharlaken, en getooid met goud, edelgesteente en parels, en zij had een gouden drinkbeker in haar hand, vol van gruwelen en van onreinheid van haar hoererij.[13]

Purper en scharlaken kleding duidt op een nauwe samenhang van haar met het scharlakenrode beest en het vergieten van het bloed van veel christenen: “zij is dronken van het bloed van heiligen (christenen) en van het bloed van de getuigen van Jezus (arbeiders)” (17:6).

Zij was getooid met goud, edelgesteente en parels. Dit doet denken aan de beschrijving van de immorele stad, Tyrus[14] als een koningin en verleidster. Zij vertegenwoordigt een bepaalde verleidelijke *heerschappij* over de volken van de wereld en hun regeringen.

Een gouden drinkbeker bevat normaal een kostbare inhoud, maar hier bevat deze drinkbeker alleen maar de onreinheid en gruwel van haar hoererij. Wat er ook in de wereld gebruikt wordt om mensen te verleiden tot zonde is te vinden in haar drinkbeker: drugs, seks buiten het huwelijk en allerlei vormen van porno (2:14) [15], spelen *waaraan men verslaafd raakt*[16], materialisme, roem en macht, de begeerten van het vlees en het plezier van een zondige wereld, enz.

De inhoud van haar drinkbeker bevat dingen die slecht zijn en dingen die slecht worden wanneer zij *doelen op zichzelf worden* en *in onafhankelijkheid van God bedreven worden*: bijvoorbeeld: kunst ter wille van de kunst, muziek ter wille van muziek, vrijwillig werk ter wille van vrijwillig werk, enz.[17] De inhoud van de drinkbeker is vergif voor wie eruit drinkt!

---

[11] Bv. de wettelijke toestemming voor bordelen, nachtclubs, seks op TV, propageren van vrije seks en experimenteren met seks, casino’s, loterijen,
geen ‘fair trade’, adverteren van sigaretten en soft drugs, enz.

[12] Er zijn ook christenen die functioneren in wereldse regeringen (Openbaring 13:1-7). Denk aan Jozef, Mozes, David, Asa, Josafat, Hiskia, Josia,
Daniël, Nehemia en Zerubbabel (Romeinen 13:1-7).

[13] και η γυνη ην περιβεβλημενη (>περιβαλλω)(deelwoord, voltooid tegenwoordige tijd) πορφυρουν (-ους-α-ουν)(purper, paars)
και κοκκινον (helder rood), και κεχρυσωμενη (>χρυσοω)(voltooid tegenwoordige tijd, passief)(met goud ingelegd/bekleed) χρυσιω
(το χρυσιον)(puur oud) και λιθω τιμιω (edelgesteente) και μαργαριταις (ο μαργαριτης)(parel), εχουσα ποτηριον χρυσουν εν τη χειρι
αυτης γεμον βδελυγματων (το βρελυγμα)(stinkend gruwel) και τα ακαθαρτα της πορνειας αυτης,

[14] Ezechiël 28:13

[15] Leviticus 18:6,20,22,23; Numeri 25:1-2

[16] bv. verslaving aan sport, hobby’s, computerspelletjes, theater, loterij en gokken, tv-series, enz.

[17] zie Kolossenzen 3:23. “Alles wat u doet, doe dat van harte, als voor de Heere en niet voor mensen.”

17:5 En op haar voorhoofd stond een naam geschreven: Geheimenis, het grote Babylon, de moeder van de hoeren en van de gruwelen van de aarde.[18]

Niemand is zonder een kenmerkend teken: de echte christen draagt de naam van God op zijn voorhoofd (7:3; 14:1); de volgeling van het beest draagt het getal en de naam van het beest op zijn voorhoofd (13:16-18); en de grote hoer draagt ook een naam op haar voorhoofd (17:5).

'Geheimenis' is niet haar persoonlijke naam, maar een aanduiding van haar essentiële aard en het feit dat zij op het scharlakenrode beest rijdt. Het duidt op iets mysterieus, iets onverklaarbaars, iets vreemds, iets verbazingwekkends dat de engel moet verklaren (17:7). De machten van de hel werken in en door de grote hoer en het scharlakenrode beest en zullen mensen uiteindelijk helemaal bezitten (13:2; 17:8). De antichristelijke wereld van verleiding van de Satan en de antichristelijke wereld van politiek verleiden mensen tot zonde.

Zij wekt verbazing omdat zij *schijnbaar onvernietigbaar is. Telkens wanneer de grote hoer in de geschiedenis overwonnen wordt, verschijnt zij elders weer in een andere vorm!* De herhaalde vernietiging en daarna verschijning van de grote hoer die op het beest rijdt is een imitatie van de eenmalige unieke kruisdood en opstanding van Jezus Christus. Alles wat met de satan verband houdt, is imitatie, nep, camouflage, bluf, leugens, bedrog, illusie, schijn en tijdelijk[19].

Babylon is een symbool en wordt voorgesteld als een grote hoer. Zij is niet de grote stad die aan de oever van de Eufraat gebouwd werd[20]. Zij zal ook niet herbouwd worden. Haar naam toont aan dat zij in de tegenwoordige tijd is wat de stad Babylon in het verleden was[21]: trots, arrogant en overweldigend. Zij vertrapt Gods volk en verheft zichzelf

als God.

<u>De oudtestamentische achtergrond van Babylon</u>.

Nimrod, de kleinzoon van Cham, bouwde de eerste wereldsteden, inclusief Babylon en Ninevé[22]. Babylon was het centrum van kwaad, arrogantie, trots, meedogenloosheid, en onophoudelijke rebellie tegen God[23]. Babylon stond aan vele wateren, had een bloeiende landbouw en was rijk aan schatten[24]. De stad was het centrum van valse godsdienst: afgoderij en toverij[25]. Babylon, de grote hoer, maakte de volken van de aarde dronken met haar wijn en zondig plezier. Zij lokte, verleidde en overwon uiteindelijk haar slachtoffers[26].

---

[18] και επι το μετωπον αυτης ονομα γεγραμμενον (deelwoord, voltooid tegenwoordige tijd), μυστηριον, Βαβυλων η μεγαλη,
η μητηρ των πορνων και των βδελυγματων της γης.
[19] Johannes 8:44
[20] Jeremia 51:62-64
[21] Jesaja 13 en 14
[22] Genesis 10:6-12. Hedendaags Mosul in Irak.
[23] Jesaja 13:11; 14:6,12-14
[24] Jeremia 51:13
[25] Jesaja 46:1,6,7; 47:9,12,13
[26] Jeremia 51:7

Maar ook de oude stad Babylon met haar afgoden en schatten viel. ‘De zee’ of ‘de wateren’ vernietigde haar (17:15-16)[27]. Zij is een wereldse stad, die ons herinnert aan de handelsstad, Tyrus[28], die ook viel[29].

Babylon is een symbool voor de wereld van verleiding door de hele geschiedenis heen.

De lijst van goederen die in haar gevonden worden, toont aan dat zij een grote metropool van handel en industrie is (18:11-13). ‘Het grote Babylon’ symboliseert de wereld als het centrum van handel en industrie, zaken en financiën, kunst en cultuur, enz. Door middel van al deze dingen probeert zij om iedereen en vooral christenen te lokken en te verleiden om zich van God af te keren. Babylon vertegenwoordigt de wereld als centrum van luxe, glitter en misdaad, als de belichaming van vleselijke begeerten, begeerten van de ogen en hoogmoed over wat men bezit of presteert. Zij is een symbool voor de goddeloze en onrechtvaardige wereld. Het is “de wereld met haar begeerten die voorbijgaat”[30].

Dit scharlakenrode beest bestond in het verleden, bestaat in het heden en zal er in de toekomst ook zijn
(17:8-10). Daarom wordt *het bestaan van het grote Babylon ook beschreven als in het verleden, als in het heden en als in de toekomst. Haar vorm verandert, maar haar essentiële aard blijft*. Dus, de grote hoer vertegenwoordigt de wereld van Satan met haar antichristelijke cultuur.

De verschijning van Babylon in de dagen van de apostel Johannes.

De grote hoer Babylon bestond in een bepaalde vorm in de dagen van Johannes. Hij heeft het hier over ‘de zeven bergen’ (17:9) waarop de stad Rome gebouwd is. En hij zegt dat Babylon “de grote stad is die heerschappij voert over de koningen van de aarde” (17:18). *Haar vorm in de dagen van de apostel Johannes was de stad Rome als centrum van het Romeinse Rijk*.

Johannes ziet Rome als een stad gevuld met ijdelheid, luxe, plezier, enz. Rome trok de koningen van volken aan met de wijn van haar genot op elk denkbaar terrein van het leven: industrie, handel, kunst, cultuur, spelen, enz. Zij maakte de koningen van de volken dronken met de wijn van haar hoererij (17:2). Christenen werden door wilde dieren aan flarden gescheurd en op puntige palen in brand gestoken tot amusement van het publiek (17:6). Zij werd ‘de grote stad’ genoemd, omdat haar betekenis, macht en invloed in de wereld groot was, ook al was die kwaadaardig.

De vermaning om vanuit Babylon, de wereld van verleidingen, te vertrekken.

“Ga uit haar weg, Mijn volk, opdat u geen deel hebt aan haar zonden, en opdat u niet van haar plagen zult ontvangen” (18:4)[31]. Deze vermaning is niet alleen voor christenen die dicht bij het einde van de wereldgeschiedenis leven, maar ook voor christenen in elke eeuw en op elke plaats[32]! *Babylon de grote stad is altijd het tegenovergestelde van het*

[27] Jesaja 21:9; 47:7-15; 48:20; Jeremia 50:37-40; 51:41-44,55-56
[28] Ezechiël 27:1-14,33; 28:1-5
[29] Ezechiël 27:34-36; 28:18-19
[30] 1 Johannes 2:16-17
[31] zie Jesaja 52:11
[32] 2 Korinthe 6:17

hemelse of nieuwe Jeruzalem (21:9-10)[33]. De wereld, mensen en cultuur van de satan is altijd gekant tegen de wereld, mensen en cultuur van het Koninkrijk van God. Beide symbolen worden geïntroduceerd door een van de zeven engelen met de zeven schalen (17:1 en 21:9).

De val van het grote Babylon is een verwijzing naar de afbraak van elke voorgaande concentratie van verleiding[34] in de wereld.[35] De finale val van Babylon valt samen met de wederkomst van Christus.

Haar naam openbaart haar missie, namelijk, om de volken in de wereld afvallig van de God van de Bijbel te maken. Zij wil dat de volken in tegenstelling tot Mattheüs 6:33, dingen doen die in Gods ogen verwerpelijk zijn. De wereld van de satan is een vreselijke verleidster en heel subtiel.

17:6 En ik zag dat de vrouw dronken was van het bloed van de heiligen, en van het bloed van de getuigen van Jezus. En ik was bovenmate verwonderd toen ik haar zag.[36]

De grote hoer wordt voorgesteld als zittende op het scharlakenrode beest. Zij ontvangt al haar macht en heerlijkheid van het beest. Maar de stad van glitter en feesten is tegelijk de stad van bloed en tranen. De stad is dronken van het bloed van christenen, de getuigen van Jezus. Wie weigert te doen wat zij zegt, wordt gedood (zie 16:6; 18:24)[37]. 'De heiligen' zijn echte gelovigen in Christus, getuigen van Christus, blijven trouw aan Hem en gehoorzamen Gods geboden (14:12; zie 1:9; 6:9).

B. Openbaring 17:7-11. Uitleg van het beest en zijn geschiedenis.

Het visioen verbaasde Johannes. Hij kon het niet begrijpen. De engel moest de betekenis van het visioen aan hem uitleggen (17:7-18). *Tussen de beschrijving van de grote hoer, het grote Babylon (17:1-6), en de beschrijving van haar straf/val (18:1-24) komt een stukje uitleg (17:7-18).* Openbaring 18:1 zou net zo goed op Openbaring 17:1-6 kunnen volgen. Openbaring 17:1, "Kom, ik zal u het oordeel over de grote hoer laten zien," wordt ingevuld door Openbaring 18. De uitleg is door een engel en niet door Johannes zelf. Daarom is *Openbaring 17:7-18 een ingelast gedeelte dat de relatie tussen de hoer en het beest uitlegt*.

17:7 En de engel zei tegen mij: Waarom verwondert u zich? Ik zal u het geheimenis vertellen van de vrouw en van het beest dat haar draagt, dat de zeven koppen heeft en de tien horens.[38]

---

[33] Hebreeën 10:22-24

[34] zie 1 Korinthe 1:18-25; 2 Korinthe 10:3-5; 1 Johannes 5:4-5

[35] Denk aan de val van Rome in 476 n.C.

[36] και ειδον την γυναικα μεθυουσαν (>μεθυω)(onvoltooid tegenwoordige tijd, passief)(dronk worden met de bloed van gelovigen)

εκ του αιματος των αγιων και εκ του αιματος των μαρτυρων Ιησου. Και εθαυμασα (>θαυμαζω)(zich verwonderen) ιδων

(>οραο, οψομαι, ειδον, εωρακα)(deelwoord, aoristus actief) αυτην θαυμα μεγα.

[37] Denk aan mensen die vandaag aan de dag weigeren te denken, te geloven, te zeggen en te doen wat dictators bevelen.

Het woord ‘geheimenis’ verwijst niet naar een ‘geheim’ (iets onbekends), maar naar ‘de openbaring van iets dat vroeger onbekend was’. Het geheimenis gaat over de relatie tussen de grote hoer en het scharlakenrode beest waarop zij zit. Het bevat iets mysterieus, iets onbegrijpelijks, iets vreemds, iets om je over te verwonderen, iets wat een engel moet uitleggen (17:7).

Johannes verwondert zich over het feit dat de hoer die op het beest rijdt lijkt op iets “wat was en niet is en toch aanwezig is”, dat wil zeggen dat zij onverwoestbaar, eeuwig en goddelijk lijkt te zijn. Telkens wanneer zij vernietigd wordt, verschijnt zij weer in een andere vorm!

De tekst zegt niet, “Het geheimenis van de vrouw en *het geheimenis van* het beest waarop zij rijdt”. *Het ‘geheimenis’ verwijst naar de relatie tussen het beest en de grote hoer gedurende de hele nieuwtestamentische periode. De openbaring van dit geheimenis is dat hoewel de vorm van het beest blijft veranderen, zijn essentiële aard en relatie tot de grote hoer onveranderd blijft*. Door heel de wereldgeschiedenis heen kan men de relatie van de antichristelijke regering en de antichristelijke cultuur waarnemen.

De engel legt uit dat ‘de zeven koppen’ een dubbele betekenis hebben: enerzijds vertegenwoordigen zij het beest in de dagen van de apostel Johannes (de stad Rome, hoofdstad van het Romeinse Rijk) en anderzijds vertegenwoordigen zij het beest door heel de wereldgeschiedenis heen. (17:9-10).

17:8 Het beest dat u gezien hebt, was en is niet en het zal opkomen[39] uit de afgrond en gaat naar het verderf. En zij die op de aarde wonen, van wie niet vanaf de grondlegging van de wereld de naam geschreven staat in het boek des levens, zullen zich verwonderen als zij het beest zien, dat (omdat het) was en niet is, hoewel het *er toch* is (aanwezig is).[40]

<u>Het beest uit de afgrond</u>.

“Het beest dat u gezien hebt” betekent dat Johannes zich het visioen niet meer goed kan voorstellen.

“Het beest dat u gezien hebt, was en is niet en staat op het punt op te komen uit de afgrond en gaat naar het verderf” (17:8a). Of: “Het beest was en is niet en zal tegenwoordig zijn” (17:8b). Het beest heeft vroeger bestaan, hield op te bestaan, en

[38] και ειπεν μοι ο αγγελος, Δια τι εθαυμασας (aoristus actief); (?) εγω ερω (>λεγω, ερω, ειπον, ειρηκα)(toekomende tijd actief) σοι
το μυστηριον της γυναικος και του θηριου του βασταζοντος (>βασταζω)(onvoltooid tegenwoordige tijd) αυτην, του εχοντος
τας επτα κεφαλα και τα δεκακερατα.

[39] Letterlijk: het staat op het punt op te komen. Mello + onvoltooid tegenwoordige tijd, onbepaalde wijs = uitdrukking voor een gebeurtenis die op het
punt staat te gebeuren

[40] το θηριον ο ειδες (aoristus actief 2de enkelvoud) ην και ουκ εστιν, και μελλει αναβαινειν εκ της αβυσσου, και εις απωλειαν
υπαγει. και θαυμασθησονται οι κατοικουντες επι της γης, ων ου γεγραπται το ονομα επι το βιβλιον της ζωης απο καταβολης
(grondlegging) κοσμου, βλεποντων το θηριον οτι ην (onvoltooid verleden tijd) και ουκ εστιν (onvoltooid tegenwoordige tijd) και παρεσται
(>παρειμι)(toekomende tijd)(tegenwoordig zijn).

verscheen daarna weer sterker dan ooit tevoren. Het beest heeft verschillende verschijningen. Het verandert voortdurend van vorm en is volkomen onbetrouwbaar!

De uitleg begint met de finale verschijning van het beest als de laatste antichrist met zijn antichristelijke rijk (17:8,11)[41]*. Het vat zijn vorige verschijningen samen in vers 9 en 10*. Elke verschijning van het beest is maar voor een korte tijd ("hij was"), dan houdt hij op te bestaan ("hij is niet meer") en dan verschijnt hij weer in een andere vorm ("hij staat op het punt uit de afgrond op te komen").

Het visioen verwijst naar alle wereldrijken met hun heersers als één samengesteld beest (monster). Hij is samengesteld uit de vier beesten van Daniël, die naar vier wereldrijken verwijzen[42]. Het getal '4' is het getal van de wereld[43] en de vier beesten in Daniël verwijzen naar de totaliteit van alle wereldrijken. Door de hele geschiedenis heen openbaart het beest zich in verschillende verschijningsvormen, maar blijft essentieel hetzelfde.

<u>Het beest in vergelijking met Jezus</u>.

Het beest lijkt op twee punten op Christus: in zijn heerschappij en in zijn opstanding. Ten eerste deed het beest wat Christus weigerde te doen: hij boog voor de satan in aanbidding en ontving de macht over alle goddeloze en antichristelijke koninkrijken in de wereld[44].

Ten tweede wordt van het beest gezegd dat hij was, niet is en toch weer zal zijn (voor een korte tijd). Hierin lijkt hij op Christus die gezegd heeft, "Ik ben de Levende, en Ik ben dood geweest en zie, Ik ben levend tot in alle eeuwigheid" (1:18).

En toch is Jezus Christus anders. Hij zegt, "Ik ben de Alfa en de Omega, Degene die is en was en zal komen" (1:8). Hij houdt nooit op te bestaan! "Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en tot in eeuwigheid"[45].

Hij is de Eeuwige Onveranderlijke in zijn wezen, karakter, woorden en daden. Hij is altijd aanwezig en zal altijd trouw blijven aan zijn aard, beloften én dreigementen. Zoals Hij zich in het verleden en in het heden toont, zo zal Hij ook in de toekomst zijn! Hij is de eeuwige "Ik ben"[46].

Van het beest wordt echter gezegd, "Hij gaat naar het verderf"! Schijnbaar ondergaat het beest een dodelijke verwonding en wordt dan weer genezen (13:3). Mensen zullen denken dat hij voor een tijd dood was en toen weer opstond. Dit fascineert mensen. Maar iedereen die vanaf de schepping van de wereld in het boek van het leven opgetekend staat, zal in staat zijn om onderscheid te maken tussen Christus en het beest!

<u>De namen van degenen die in het boek van het leven staan</u>.

[41] zie 2 Thessalonicenzen 2:3-4
[42] Daniel 7:2-8,17
[43] de 4 windrichtingen
[44] 13:7; zie Lukas 4:5-7
[45] Hebreeën 13:8
[46] Exodus 3:14; Johannes 4:25-26; 6:35; 8:12,24; 10:9,11; 11:25-26; 13:13; 14:6,10; 15:1,5; 18:36-37; Markus 14:61-62

Het boek van het leven wordt in zowel het Oude als het Nieuwe Testament genoemd (3:5; 13:8; 17:8; 20:12,15; 21:27)[47]. Openbaring 3:5 zegt over de uitverkoren gelovigen, "Ik zal zijn naam beslist niet uitwissen uit het boek van het leven". Dit betekent niet dat God vanaf de schepping de namen van alle mensen in het boek geschreven heeft en dat Hij gaandeweg de namen van mensen die zich niet bekeren eruit wist. Deze voorstelling verwerpt de leer van Gods uitverkiezing en gaat uit van de goedheid en vrije wil van de mens. Het is niet de mens, zijn vrije wil en zijn goede werken maar God, zijn soevereine wil en zijn volmaakte verlossingswerk die de verlossing van een mens bepaalt[48]! Openbaring 3:5 zegt dat God vanaf het begin van de schepping bepaalde mensen op soevereine wijze en uit genade tot verlossing heeft uitverkoren. Degenen die Hij vóór de schepping heeft uitgekozen, roept en trekt Hij in de tijd op een effectieve wijze naar Christus toe[49]. Zowel hun uitverkiezing *vóór de tijd begon*, hun wedergeboorte door de Heilige Geest *in de tijd* en hun volharding *tot het einde* van hun leven is een soevereine en genadige daad van God[50]! Gods innerlijke roeping is altijd effectief.

Hoewel hun lichamen eenmaal zullen sterven en hun namen uit de aardse boeken uitgewist zullen worden, zullen hun namen nooit uit het boek van het leven verdwijnen. Zij hebben het eeuwige leven[51]. Zij zullen nooit vergeten worden, omdat Jezus Christus hen voor God de Vader en alle engelen zal belijden[52]. Jezus zegt, "Uit hen die U Mij gegeven hebt, heb Ik niemand verloren laten gaan[53]."

<u>De namen van degenen die niet in het boek van het leven staan</u>.

Alleen mensen van wie de namen niet vanaf de schepping in het boek van het leven opgetekend staan (zie 13:8), zullen het beest aanbidden. Zij hebben nooit in het boek van het leven gestaan. Zij waren nooit door God uitverkoren en nooit door God effectief geroepen. Zij kunnen op geen enkele wijze door hun zogenaamde vrije wil met betrekking tot verlossing of door middel van hun eigen religieuze en goede werken hun namen in het boek van het leven opgetekend krijgen. Romeinen 8:7-8 leert het volkomen onvermogen van de menselijke vrije wil met betrekking tot de uitverkiezing. Jesaja 64:6 leert dat zelfs de beste werken van mensen onvoldoende zijn. Efeziërs 2:8-9 leert dat mensen nooit door werken, maar alleen door genade gered worden, zodat niemand op de laatste oordeelsdag voor God gaat roemen dat zijn werken hem behouden hebben. Niemand verdient om gered (behouden) te worden. Alle mensen hebben gezondigd en schieten tekort aan Gods heerlijkheid, dat wil zeggen aan Gods eis volmaakt heilig en rechtvaardig te zijn[54]. Niemand heeft een geldig excuus[55]. Zelfs al zou God geen enkel mens redden (behouden), dan nog zou Hij volmaakt heilig en rechtvaardig blijven! Mensen worden gered omdat God hen liefheeft, en hen barmhartigheid en genade bewijst.

[47] Exodus 32:32-33; Daniël 12:1; Lukas 10:20; Filippenzen 4:3;
[48] Handelingen 13:48; Romeinen 8:7-10,29-30; 9:6-29; Efeze 2:8-9; 2 Timotheüs 2:19 "De Heere kent wie van Hem zijn."
[49] Johannes 6:44,37; 17:2,6,9,24; Romeinen 8:29-30; 9:6-18; 11:4-6; Efeze 1:4-5; 2 Thessalonicenzen 2:13-14; 2 Timotheüs 1:9-10; 1 Petrus 1:2
[50] Johannes 3:3-8; Romeinen 8:31-39; Filippenzen 1:6
[51] Johannes 10:28
[52] Mattheüs 10:32-33
[53] Johannes 17:12; 18:9
[54] Romeinen 3:23
[55] Romeinen 3:19

17:9 Hier (op deze plaats, bij dit punt, in dit geval) *blijkt* het verstand dat wijsheid heeft. (*Letterlijk: Hier is het verstand dat wijsheid nodig heeft*). De zeven koppen waarop de vrouw zit, zijn zeven bergen, waarop de vrouw zit.[56]

Het is niet eenvoudig om de geschiedenis van het beest te begrijpen. Daar is hemelse wijsheid voor nodig (zie 13:18)[57]. De engel legt uit dat de zeven koppen van het beest een tweevoudige betekenis hebben: ze zijn een symbool van het beest (de antichrist) in de dagen van de apostel Johannes, en ze zijn een symbool van alle beesten (antichristussen) in de wereldgeschiedenis, vóór en ná Johannes.

'De vrouw zit op zeven bergen' (17:9).

Dit is een verkorte uitdrukking voor 'de vrouw zit op het beest met zeven koppen' (17:3). Zij steekt boven deze koppen uit. De zeven bergen verwijzen naar de zeven bergen waarop de stad Rome is gebouwd. Deze zeven bergen zijn een beeld voor het beest in de wereldgeschiedenis. Het staat voor het Romeinse Rijk.

De stad op de zeven bergen is een beeld voor de grote hoer en staat voor Rome als het centrum van het Romeinse Rijk (zie 17:18). Daarom wordt de grote hoer ook wel het grote Babylon genoemd, een symbolische naam voor de stad van Rome[58]. Dat was toen het centrum van de antichristelijke cultuur met al haar verleidingen.

17:10 Ook zijn het zeven koningen. Vijf zijn er *voor eens en voor altijd* gevallen, een is er, de andere is nog niet gekomen, en wanneer hij komt, moet hij een korte *tijd* blijven.[59]

17:11 En het beest dat was en niet is, is ook zelf *de* achtste. En hij is uit de zeven, en gaat naar het verderf.[60]

Het boek Openbaring is een apocalyptisch boek met heel veel symbolen. In Openbaring is het beest een samenstelling van de beesten die genoemd worden in het boek Daniël. Ze verwijzen naar koninkrijken of wereldrijken[61]. Symbolisch vertegenwoordigen zij alle koninkrijken of wereldrijken die de gelovigen in Christus verdrukken en vervolgen, hetzij in het verleden, het heden of in de toekomst.

De zeven koningen.

Het getal '7' is het getal van goddelijke volledigheid en volmaaktheid. Het woord 'koning' kan een figuurlijke verwijzing zijn naar de hoogste heerser, zoals:

---

[56] ωδε (hier) ο νους ο εχων σοφιαν. αι επτα κεφαλαι επτα ορη (το ορος-ους)(berg, heuvel) εισιν, οπου (waar) η γυνη καθηται (>καθομαι)(onvoltooid tegenwoordige tijd, 3de enkelvoud) επ αυτων. και βασιλεις επτα εισιν.

[57] zie Jakobus 3:17

[58] 1 Petrus 5:13

[59] οι πεντε επεσαν (aoristus actief), ο εις εστιν, ο αλλος ουπω (nog niet) ηλθεν, και οταν (wanneer) ελθη (>ερχομαι, ελευσομαι, ηλθον, εληλυθα)(aanvoegende wijs, aoristus actief) ολιγον αυτον δει (+accusatief infinitief)(het is noodzakelijk) μειναι (>μενω)(aoristus infinitief).

[60] και το θηριον ο ην και ουκ εστιν, και αυτος ογδοος εστιν και εκ των επτα εστιν, και εις απωλειαν υπα γει (onvoltooid tegenwoordige tijd)

[61] Daniël 7:2-8,17

- de Messiaanse Koning[62], Jezus als Koning van alle christenen (17:14; 19:16)[63], God als Koning (15:3)[64],
- een koning van de boze geesten in de afgrond (9:11).
- bestaande aardse koningen (1:5; 6:15)[65].
- koninkrijken of wereldrijken die door hun koningen vertegenwoordigd worden[66].

Het beest met zijn zeven koppen (13:1; 17:3) vertegenwoordigt veel meer dan het Romeinse Rijk of haar keizers. De zeven koppen vertegenwoordigen alle koninkrijken of wereldrijken in de wereldgeschiedenis, die op een of andere manier in het verleden geheerst hebben, in het heden heersen of in de toekomst nog zullen heersen over Gods volk. Zij onderdrukken Gods volk en voeren hen in ballingschap en proberen hen te vernietigen. Zij zijn wereldrijken die vijandig staan tegenover God en zijn volk.

Vijf koningen zijn al gevallen.

Deze vijf vertegenwoordigen "het beest dat was en niet meer is". Het woord 'gevallen' wordt niet gebruikt voor gestorven keizers, maar wijst naar wereldrijken die uiteengevallen en verdwenen zijn (zie 14:8; 16:19; 18:2).

Bijvoorbeeld in de dagen van de apostel Johannes waren minstens vijf grote wereldrijken al uiteengevallen en verdwenen:

- het oude Babylonische wereldrijk (21ste eeuw – 16de eeuw v.C.) (2167 v.C. in de Bijbel)[67]
- het Egyptische Rijk (ongeveer 3300-332 v.C.) (1877-1447 v.C. in de Bijbel)[68]
- het Assyrische wereldrijk (883 - 610 v.C.)[69]
- het nieuwe Babylonische wereldrijk (626 - 539 v.C.)[70]
- het Medo-Perzische wereldrijk (539 - 331 v.C.)[71]
- het Grieks-Seleucidische (Syrische) wereldrijk (312 - 56 v.C.) met zijn grote voorloper van de antichrist, Antiochus IV (175 - 163 v.C.)[72].

Dit zijn voorbeelden van "het beest dat was en niet is" (17:8ab).

De zesde koning.

[62] Mattheüs 2:2; 27:11
[63] Mattheüs 25:34; Johannes 18:36-37)
[64] Mattheüs 5:35; 1 Timotheüs 1:17; 6:15
[65] zie Mattheüs 17:25
[66] Goldingay, Daniël 2:38; 7:17,23 en 8:20-22
[67] Genesis 10:8-12; Genesis 11:1-9; Genesis 11:31; Genesis 12:1-4
[68] Genesis 15:12-16; Genesis 47:8-9; Exodus 1:8-11; Exodus 12:40
[69] zie 2 Koningen 15:19-20,29
[70] zie 2 Koningen 24:1-2,10-17; 25:1-21
[71] zie Esther 1:1-2; 3:6,8,9,13
[72] zie Daniël 7-12; 1 en 2 Makkabeeën

Het zesde wereldrijk dat “is”, was in de dagen van de apostel Johannes natuurlijk het Romeinse Rijk van de eerste eeuw n.C. (31 v.C. - 98 n.C.) met vele keizers[73]. Het Romeinse wereldrijk bleef bestaan tot 476 n.C. in het Westen en tot 1453 n.C. in het Oosten. Waar niet-christenen zich over verbazen is dat een heerser na zijn vernietiging in staat is weer te verschijnen! Dit is een voorbeeld van hoe “het beest was en niet (meer) is en toch weer aanwezig is” (17:8b). ‘Het geheimenis’ is waarschijnlijk het feit dat de grote hoer en het scharlakenrode beest waarop zij rijdt na hun vernietiging in staat zijn weer ergens in de wereldgeschiedenis te verschijnen”. Het is de kop die een dodelijke wond kreeg en toch weer genas (13:3).

Maar wat niet-christenen niet kunnen zien is dat in welke vorm de heerser of het beest ook verschijnt, het altijd ten onder gaat! De grote bemoediging voor christenen zit hierin dat de antichristen en hun antichristelijke wereldrijken altijd weer ten onder gaan!

<u>De zevende koning</u>.

Het zevende wereldrijk is vanuit het gezichtspunt van de apostel Johannes “de andere die nog niet gekomen is, en wanneer hij komt, moet hij een korte tijd blijven” (17:10). Het zevende wereldrijk met zijn koning is waarschijnlijk *een collectieve titel voor alle antichristelijke wereldrijken en regeringen*[74] tussen de val van Rome en de finale antichrist kort voor de wederkomst van Christus, omdat de hele periode tussen de eerste komst van Christus en zijn wederkomst in de ogen van God ‘een korte tijd’ is (17:10).

Vergelijk dit met de beschrijving van de hele nieuwtestamentische periode als ‘een tijd, tijden en een halve tijd’ (12:14), ‘42 maanden’ (11:2; 13:5) of ‘1260 dagen’ (11:3; 12:6), die allen een periode vertegenwoordigen die door God zelf vastgesteld en beperkt is. Niettemin blijft elke verschijning van het beest slechts een korte tijd (17:10)! Elke verschijning van het beest is bestemd voor het verderf (17:11)! Daarin ligt de bemoediging voor christenen!

<u>De achtste koning</u>.

Het achtste wereldrijk komt letterlijk “uit de zeven” voort en kan vergeleken worden met de tien horens in het boek Daniël waartussen een kleine hoorn oprees[75]. Dit achtste wereldrijk met zijn koning is een verwijzing naar de verschijning van het allerlaatste beest, het finale koninkrijk van de allerlaatste antichrist tegen het einde van de wereldgeschiedenis[76].

Dat hij “uit de zeven” is, is een verwijzing naar zijn wereldrijk dat dezelfde kenmerken zal hebben als alle vorige wereldrijken. Wat alle lezers van het boek Openbaring moeten begrijpen, is dat ook de allerlaatste verschijning van het beest naar het verderf gaat (17:10; 19:20)! Dit is een grote bemoediging voor alle christenen!

Conclusie. *Het beest uit de afgrond (11:7), het beest uit de zee (13:1), of het scharlakenrode beest (17:3) vertegenwoordigt de antichristelijke regeringen van de Satan met al zijn*

[73] zie Mattheüs 2:1-17; Mattheüs 27:11-26
[74] 1 Johannes 2:18,22. Denk aan mensen als Stalin, Hitler, Mao Zedong, Kim Il-Sung, Kim Jong-Il, Kim Jong-Un en Xi Jinping, enz.
[75] Daniël 7:8,20
[76] zie 2 Thessalonicenzen 2:3-4,9-12

vervolgingen. Hij verschijnt in de grote wereldrijken die elkaar opvolgen tussen de eerste komst van Christus en zijn wederkomst. De kop die dodelijk verwond werd houdt waarschijnlijk het geheimenis in dat na elke verschijning van het beest hij opnieuw in een andere vorm verschijnt die ook gedoemd is te verdwijnen (17:7-11). De vormen veranderen, maar het beest blijft in essentie hetzelfde gedurende de hele wereldgeschiedenis.

C. Openbaring 17:12-14. Uitleg van de tien horens en hun finale nederlaag.

17:12 En de tien horens die u gezien hebt, zijn tien koningen, die het koningschap nog niet hebben ontvangen, maar die *samen* met het beest één uur koninklijke macht zullen ontvangen.[77]

Horens.

Horens symboliseren kracht en macht van zowel de goddeloze als de rechtvaardige mensen[78]. “God zal voor David een hoorn (macht) doen opkomen”[79]. Horens worden in profetische handelingen gebruikt om mensen te verstrooien[80] of om vijanden te vernietigen[81]. De zeven horens van het Lam zijn een aanduiding van de absolute macht en het gezag van Jezus Christus in de hemel en op de aarde (5:6)[82]. De tien horens van de draak zijn een symbool voor de volledige, vernietigende macht van de satan binnen de wereld van ongelovigen (12:3)[83]. De tien horens van het beest zijn een aanduiding van de arrogante en wrede uitoefening van zijn macht overal in deze wereld (13:1), vooral zoals het door koningen (heersers) of mensen met gezag op verschillende terreinen van het leven wordt uitgeoefend (17:12).

Koningen.

Het woord ‘koning’ wordt niet in zijn gewone letterlijke betekenis gebruikt, maar in symbolische betekenis. Het staat voor *koninkrijken of wereldrijken zoals zij door hun heersers vertegenwoordigd worden[84]*. ‘De tien koningen’ symboliseren alle machtige mensen op elk terrein van het leven: in de regering, in het hooggerechtshof en op militair terrein, in de handel en industrie, in zaken en financiën, in onderwijs en massacommunicatie, in kunst en sport, en zelfs in godsdiensten in zoverre zij het centrale politieke gezag van een land dienen. Deze tien koningen kunnen dezelfde koningen zijn van Openbaring 19:19 die aan de zijde van het beest vechten.

---

[77] και τα δεκα κερατα α ειδες (aoristus actief, 2de enkelvoud) δεκα βασιλεις εισιν, οιτιωες βασιλειαν ουπω (nog niet) ελαβον, αλλα εξουσιαν ως βασιλεις μιαν ωραν λαμβανουσιν μετα του θηριου.

[78] 1 Samuël 2:10; Psalm 75:10

[79] Psalm 132:17

[80] Zacharia 1:18-19

[81] 1 Koningen 22:11

[82] Mattheüs 28:18

[83] 1 Johannes 5:19,18. “De hele wereld ligt in het boze. We weten dat ieder die uit God geboren is (= de wedergeboren christen), niet zondigt (aanhoudt te zondigen), maar wie uit God geboren is (= Jezus Christus, de Eniggeboren Zoon) bewaart hem (= de christen)(HSV zichzelf = incorrect) en de boze heeft geen vat op hem (=de christen).”

[84] Denk bijvoorbeeld aan landen met een dictator aan de macht.

Elke wereldleider heeft zijn satellieten en bestaande connecties waardoor hij zijn macht uitoefent. Zij zijn niet alleen de valse godsdienst (de valse profeet) en de immorele instellingen (de grote hoer), maar ook de machtige mensen in sleutelposities in organisaties die de antichristelijke regeringen (het beest of de antichrist) helpen wanneer zij de strijdende Kerk en individuele christenen verdrukken en vervolgen. Hun doel is enerzijds om de antichristelijke regeringen in hun strijd tegen Christus en de Kerk te helpen, maar ook om hun eigen macht en rijkdom te bevorderen door hun lot met dat van het beest te verbinden[85].

Van het standpunt uit van de apostel Johannes hebben deze tien koningen nog niet hun koninkrijk ontvangen. Wanneer zij worden aangesteld, zal hun gezag en macht alleen maar "een uur duren."[86] Hun heerschappij en koninkrijk zal van korte duur zijn. Vergelijk deze korte tijd met de stelling dat elke verschijning van het beest ook maar van korte duur zal zijn (17:10), ingesloten de heerschappij van de laatste antichrist die voor een symbolische '3½ dag' zal heersen (11:7-11)! Dit is een grote bemoediging voor christenen die zich in een dergelijke situatie bevinden!

17:13 Dezen zijn eensgezind en zij zullen hun kracht en macht aan het beest overdragen.[87]

Het doel van deze koningen is zelfverheffing, hun eigen macht, positie en rijkdom vergroten. Om dit doel te bereiken zullen zij hun macht en gezag (dat wil zeggen hun stem in de verkiezing) aan het beest geven. Zij zullen corrupte 'win-win' afspraken met het beest maken en samen met hem heersen. Deze 'tien horens' of 'tien koningen' hebben één doel: en dat is om het beest te helpen in zijn conflict tegen Christus en de Christelijke Kerk. Hun doel is om het Koninkrijk van God en alles wat met gerechtigheid, vrede en blijdschap te maken heeft[88] te vernietigen en elke verwijzing naar Jezus Christus en zijn boodschap uit te wissen. Samen met het beest zullen zij oorlog voeren tegen het Lam en zijn Koninkrijk (17:14).

17:14 Zij zullen oorlog voeren tegen het Lam, maar het Lam – want Heere der heren is Hij en Koning der koningen – zal hen overwinnen, en zij die samen met Hem zijn, geroepenen, uitverkorenen en getrouwen (HSV: gelovigen).[89]

Gedurende de hele wereldgeschiedenis en vooral in de nieuwtestamentische periode tot het einde toe zullen het beest, zijn bondgenoten en de machtige leiders op elk terrein van het leven oorlog voeren tegen Jezus Christus en de Kerk. Maar telkens weer zal Jezus Christus elke vorm van antichristelijke overheersing overwinnen en vernietigen.

Op elk gebied van het gewone leven zullen deze leiders voor een korte tijd succes hebben en zelfs overwinnen (zie 11:7-10; 13:7,15-18). Hun overwinningen bereiken zij door middel van de regeringspartijen, het parlement/het congres, de senaat, het hooggerechtshof en advocatenkantoren (de wettelijke machthebbers), het leger (de

---

[85] Denk aan de vele 'jaknikkers' in totalitaire regeringen. Denk aan de machthebbers die zichzelf verrijken.

[86] De vierde naamval duidt 'tijdsduur' aan, terwijl de derde naamval 'het tijdstip' aanduidt (18:10,17,19).

[87] ουτοι μιαν γνωμην εχουσιν, και την δυναμιν και εξουσιαν αυτων τω θηριω διδοασιν (>διδωμι)(onvoltooid tegenwoordige tijd actief 3de meervoud).

[88] Romeinen 14:17

[89] ουτοι μετα του αρνιου πολεμησουσιν (onvoltooid tegenwoordige tijd) και το αρνιον νικησει (>νικαω)(toekomende tijd 3de enkelvoud) αυτους, οτι κυριος κυριων εστιν και βασιλευς βασιλεων, και οι μετ αυτου κλητοι και εκλεκτοι και πιστοι.

militaire machthebbers), de grote industrieën, handelsondernemingen en banken (de financiële machthebbers), de scholen en universiteiten (de intellectuele en wetenschappelijke machthebbers). Zij bereiken ook overwinningen op geografische terreinen als dorpen, steden en zelfs landen.

Maar na een korte tijd zullen zij verslagen worden. Elk koninkrijk van het beest zal naar zijn verderf gaan! Dit blijkt al uit de wereldgeschiedenis, maar zal vooral bij de wederkomst van Christus blijken (zie 11:11-12; 16:14-21; 19:11-21; 20:7-10)[90]. Dit is een grote bemoediging voor christenen! Hoe hard de vijand jou als een stuiterballetje naar beneden gooit, je zal altijd hoger naar boven stuiteren. Jezus zegt, "De dief komt alleen om te stelen, te slachten en verloren te laten gaan; Ik ben gekomen opdat zij leven hebben en overvloed hebben[91]." Het laatste zal de blijvende overwinnaar zijn.

Christenen zijn nooit alleen in hun bijeenkomsten, bedieningen of strijd! Zij zijn altijd in de tegenwoordigheid van Jezus Christus[92]. Omdat Christus overwint, overwinnen zij[93]! Geestelijke strijd moet op elk terrein van het leven uitgevochten worden: tegen de mensen die het merkteken van de draak dragen en tegen machten en wereldbeheersers van de duisternis en geestelijke machten van het kwaad in de hemelse gewesten[94]. Alle mensen die aan Christus behoren, zullen nu al tijdelijke overwinningen behalen, maar bij de wederkomst de complete overwinning!

Twee dingen duiden aan dat iemand aan Christus toebehoort:

- zijn roeping door de soevereine God
- en zijn trouwe volharding aan zijn roeping.

'Roeping' is de verantwoordelijkheid van God en 'volharding' is de verantwoordelijkheid van de christen.

De eeuwige uitverkiezing wordt enerzijds getoond in de effectieve roeping van God tot verlossing en anderzijds in de trouwe volharding van christenen. Het feit dat God op een bepaald tijdstip iemand roept om in Christus te geloven tot zijn verlossing en zijn discipel te worden, openbaart dat ergens vóór de schepping God hem in Christus uitgekozen heeft om zijn kind te zijn[95].

De eeuwige uitverkiezing wordt ook in de trouwe volharding van christenen openbaar. Het woord 'pistis' betekent 'geloof', maar in het boek Openbaring betekent het meestal 'trouw'. Trouw is de vrucht van echt geloof (1:5; 2:10,13; 3:14; 13:10; 19:11; 21:5; 22:6). En echt geloof is een gave van God[96] en tegelijk een verantwoordelijkheid van de mens[97]. Het feit dat christenen geantwoord hebben op Gods roeping en trouw aan Hem blijven, is een zichtbare openbaring dat zij uitverkoren zijn (zie 1:9; 2:10). Echte christenen laten zich door niemand en niets van Christus aftrekken!

[90] 2 Thessalonicenzen 2:8
[91] Johannes 10:10.
[92] Psalm 16:8; Mattheüs 18:20; 28:20
[93] Romeinen 8:31-39
[94] Efeze 6:12
[95] zie Johannes 6:44-45; 17:2; Romeinen 8:28-30; Efeze 1:4-5; 2:8; 2 Thessalonicenzen 2:13-14; 2 Timotheüs 1:9-10; 1 Petrus 1:2; 2:9
[96] Handelingen 13:48; 16:14; 18:17; Efeze 2:8; Filippenzen 1:29; Hebreeën 12:2; 2 Petrus 1:1
[97] Markus 1:15; Johannes 1:12; 3:16,18; 5:46-47; 6:29

Maar een mens die denkt dat hij een christen is en toch doorgaat met ongehoorzaamheid en ontrouw, kan nooit zeker weten of hij gered is. Zekerheid van verlossing is gebaseerd op de belofte van Christus[98] en wordt bevestigd in de wandel met Hem.[99].

D. Openbaring 17:15-18. Uitleg van de wateren, de vrouw en haar straf.

17:15 En hij zei tegen mij: De wateren die u gezien hebt, waaraan de hoer zit, zijn volken, menigten, naties en talen.[100]

Het beeld wordt letterlijk beschreven, maar heeft toch symbolische betekenis. In zijn visioen ziet Johannes een meer met water in de woestijn waaruit de grote hoer zittend op het scharlakenrode beest omhoogkomt. In Openbaring 13:1 is 'de zee' waaruit het beest omhoogkomt een symbool voor de volken op de aarde die razen en tieren[101]. In Openbaring 17:1,15 zijn 'de vele wateren waarop de vrouw zit' volken, menigten, naties en talen, dat wil zeggen, het is de mensheid zoals zij op de aarde leeft in steden, landen met hun verschillende talen, die voortdurend in strijd zijn met het geloof en de Kerk. De grote hoer zit op deze wateren. Dit betekent dat de antichristelijke cultuur en de antichristelijke politiek van de satan samenspannen om de beschavingen van de volken te domineren en te ondermijnen.

17:16 En de tien horens die u op het beest zag, die zullen de hoer haten, en haar verwoest en naakt maken, en zij zullen haar vlees eten, en haar met vuur verbranden.[102]

De antichristelijke regeringen zullen aanvankelijk de antichristelijke cultuur steunen en bevorderen, maar dat zal later leiden tot de vernietiging van die culturen. Hoe, wordt niet geopenbaard. *De soevereine God van de Bijbel laat toe dat de vijanden van de Kerk van Christus elkaar vernietigen!* Dit gebeurt gedurende heel de geschiedenis.

- God liet toe dat de Midianieten, Amalekieten en andere Oosterse volken elkaar met het zwaard ombrachten[103].
- God zond paniek in de gelederen van de vijand die het hele leger van de Filistijnen in verwarring deed vluchten en maakte dat zij elkaar met het zwaard doodden[104].

---

[98] 1 Johannes 5:11-13

[99] Johannes 10:27-28; 14:21,23; 15:5

[100]
Και λεγει μοι, Τα υδατα α ειδες, ου η πορνη καθηται, λαοι (ο λαος)(volk) και οχλοι (ο οχλος)(schare, menigte), και εθνη
(το εθνος)(natie) κααι γλωσσαι (talen).

[101] Psalm 65:7; Jesaja 17:12

[102] και τα δεκα κερατα α ειδες και το θηριον, ουτοι μισησουσιν (>μισεω)(toekomende tijd 3de meervoud) την πορνην,
και ηρημωμενην (>ερημοω, η ερημος)(verwoest als woestijn maken)(deelwoord voltooid tegenwoordige tijd,

passief) ποιησουσιν αυτην και γυμνην, και τας σαρκας (η σαρξ)(vlees) αυτης φαγονται (>εσθιω, φαγομ αι, εφαγον)
(toekomende tijd, 3de meervoud), και αυτην κατακαψουσιν (>κατακαιω)(toekomende tijd, actief, 3de meervoud) εν πυρι

[103] Richteren 7:12,22

[104] 1 Samuël 14:15,20

- God stelde hinderlagen tegen de legers van Ammon, Moab en Edom (het Seïrgebergte) op, zodat zij elkaar vernietigden[105].
- En God zal op al zijn bergen een zwaard tegen Gog oproepen. “Ieders zwaard zal tegen zijn broeder zijn. Ik zal met hem een rechtszaak voeren door pest en door bloed. Ik zal een *alles* wegspoelende regen, en hagelstenen, vuur en zwavel op hem doen regenen, op zijn troepen en op de vele volken die met hem zijn”.[106]

In het begin waren de regeerders van het koninkrijk van de wereld smoorverliefd op de bezittingen en levenswijze van de antichristelijke wereld met haar verleidingen[107]. Ondanks Gods waarschuwingen en oproep tot bekering, hebben zij hun harten verhard. Door hun harten telkens weer te verharden, bleven zij verhard. God gaf hen over aan hun verwerpelijk denken om dingen te doen die niet passen[108]. Aan het einde zagen zij pas in hoe stom zij geweest waren en kregen zij een afkeer van zichzelf. Toen was het te laat om te veranderen.

In hun haat begonnen zij hun eigen cultuur te vernietigen[109]! Hoewel hun haat uit hun eigen hart komt, blijft hun haat onderworpen aan Gods wil en beheer. Gods vijanden kunnen nooit meer doen dan wat God hun toelaat te doen. Al ontvangen zij hun macht en positie direct van de draak (13:2), toch ontlenen zij hun macht in de laatste instantie van God die op de troon van het universum zit (zie 13:7,15). Zo worden zelfs de vijanden van God instrumenten in de handen van God zodat de vijanden elkaar vernietigen. Zo wordt Gods eeuwige doel bereikt (17:16-17).

“De HEERE heeft alles gemaakt omwille van Zichzelf, ja, zelfs de goddeloze voor de dag van het onheil”[110]. “Ik formeer het licht en schep de duisternis, Ik maak de vrede en schep het onheil (dat wil zeggen: Hij bedenkt de straf). Ik, de HEERE, doe al deze dingen”[111]. “En omdat het hun niet goeddacht God te erkennen, heeft God hen overgegeven aan verwerpelijk denken, om dingen te doen die niet passen. Ze zijn vervuld van allerlei ongerechtigheid, hoererij, boosaardigheid, hebzucht, slechtheid. Ze zijn vol afgunst, moord, ruzie, bedrog, kwaadaardigheid”[112].

De bemoedigende boodschap van dit hoofdstuk is: *Welke vorm het beest in de loop van de geschiedenis ook aanneemt, hij gaat altijd ten onder!* Geschiedenis uit het verleden heeft dit bewezen: het oud-Babylonische wereldrijk, het Assyrische wereldrijk, het nieuwe Babylonische wereldrijk, het Medo-Perzische wereldrijk, het Grieks-Syrische wereldrijk, het Romeinse wereldrijk en vele antichristelijke wereldrijken daarna zijn allen ten onder gegaan! Bij de wederkomst van Christus zal ook het wereldrijk van de laatste antichrist ten onder gaan (zie 11:11-12; 16:14-21; 17:11; 19:17-21; 20:7-10) [113]! Dit is een grote bemoediging voor christenen!

---

[105] 2 Kronieken 20:22-23
[106] Ezechiël 38:21-22. Denk aan de oorlogen in het Midden-Oosten en van de zogenaamde Westerse beschaving in de huidige tijd.
[107] 1 Johannes 2:16
[108] Romeinen 1:18-32
[109] zie Hebreeën 12:15-17
[110] Spreuken 16:4
[111] Jesaja 45:7; zie Handelingen 14:17
[112] Romeinen 1:28-29; zie Romeinen 9:17,22
[113] 2 Thessalonicenzen 2:8

Het scharlakenrode beest draagt de grote hoer.

Aan het begin ondersteunen de antichristelijke regeringen en hun machtige leiders (symbool: koningen) elke vorm van de antichristelijke wereld. Aan het begin genieten de regeringen van de antichristelijke cultuur. “Zij worden dronken van de wijn van haar hoererij” (17:2,4). Zij zijn helemaal verliefd op de verleidingen en luxe van de antichristelijke cultuur en geven zich over aan haar verlokkingen en verleidingen. Zij genieten van de rijkdommen van deze wereld en verlustigen zich in de begeerten van hun zondige natuur, de begeerte van hun ogen en hun hoogmoed vanwege wat zij bezitten en presteren[114].

Het scharlakenrode beest vernietigt de grote hoer.

Maar aan het einde, wanneer wet en orde afgebroken is[115], wanneer opstanden ontaarden in burgeroorlogen, wanneer de antichristelijke cultuur de taak van de antichristelijke regeringen heeft ondermijnd, zullen die regeringen en hun machtige leiders zich tegen de wereld met haar verleidelijke cultuur keren. Zij zullen de antichristelijke cultuur haten. Zij zullen het resultaat van hun eigen regering haten! Zij zullen de grote hoer te gronde richten, haar naakt uitkleden en met vuur verbranden. Zij zullen haar verwerpen en haar buitensporige kleding en kostbare ornamenten van haar afscheuren en haar kapotmaken. De HEERE zegt met betrekking tot de grote hoer, “Want zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik geef u over in de hand van hen die u haat, in de hand van hen van wie uw ziel zich heeft losgerukt. Zij zullen u met haat behandelen, alles wat u hebt vergaard, meenemen en u naakt en bloot achterlaten … ” [116]. Er komt een tijd wanneer de wereldleiders en hun aanhangers gaan inzien hoe dwaas ze zijn geweest zich over te geven aan de uitspattingen van hun wetteloze cultuur! Maar hun spijt zal te laat komen[117]! Het beest met zijn tien horens zal de hoer vernietigen. Dit houdt in dat de mensen die Gods doel missen in een bepaalde zin zichzelf vernietigen! Wat het koninkrijk van de wereld zaait, zal zij oogsten[118]!

17:17 Want God heeft *het* in hun hart gegeven om zijn plan uit te voeren en *dit* eensgezind te doen en hun koningschap aan het beest te geven, totdat de woorden van God volbracht zijn.[119]

De onverwachte eenheid tussen het beest en de tien koningen om de grote hoer te vernietigen komt van de soevereine God. Hij heeft het in hun hart gegeven zijn plan eensgezind uit te voeren[120]. Hoewel de goddeloze mensen verantwoordelijk blijven voor hun eigen beslissingen en plannen, wordt de uitkomst van hun besluiten en plannen altijd bepaald door de soevereine God van de Bijbel. De gedachten en wegen van de HEERE zijn

[114] 1 Johannes 2:16
[115] 2 Thessalonicenzen 2:6-8
[116] Ezechiël 23:28-30
[117] zie Lukas 16:23-31
[118] Galaten 6:7-8
[119] ο γαρ θεος εδωωκεν εις τας καρδιας αυτων ποιησαι την γνωμην (doel, besluit, vastbeslotenheid, vastberadenheid) αυτου, και ποιησαι
μιαν γνωμην και δουναι την βασιλειαν αυτων τω θηριω αχρι τελεσθησονται (>τελεω)(toekomende tijd, passief, 3de meervoud) οι λογοι
του θεου.
[120] Jesaja 14:24,27; Romeinen 9:10-18

veel hoger dan die van mensen en koningen[121]. “De HEERE heeft alles gemaakt omwille van Zichzelf, ja, zelfs de goddeloze voor de dag van het onheil”[122]. “Het hart van een mens overdenkt zijn weg, maar de HEERE bestuurt zijn voetstappen”[123].

God laat toe dat de mens zondigt, maar God keurt de zonde niet goed! God heeft een aandeel in de handeling waarbij zonde betrokken is, maar heeft geen aandeel aan de zonde in die handeling! Gods gedachten, plannen en geopenbaarde woorden zullen uiteindelijk in vervulling gaan! Ook zijn dreigementen zullen in vervulling gaan[124].

Wanneer heersers en mensen door hun eigen goddeloosheid en ongerechtigheid de waarheid van God onderdrukken of veranderen en volhouden hun harten tegen Gods herhaaldelijke waarschuwingen te verharden, geeft God hen hun zin, onttrekt zijn genade, geeft hen over aan een verwerpelijk denken en een gedegenereerde levensstijl[125].

Voorbeelden van dergelijk berouw dat uitloopt op de dood zijn: Ezau[126], Saul[127], Judas[128], de rijke man[129] en de mensen die zich niet bekeren met oprecht berouw tegenover God, maar alleen verdriet hebben over wat zij kwijt zijn[130].

De boodschap voor de lezers van het boek Openbaring is: ‘weiger toe te geven aan de verleidingen van deze wereld’[131]. ‘Maak zeker dat je de genade van God niet misloopt[132]. Er komt een tijd wanneer bekering en berouw te laat komen!’

17:18 En de vrouw die u gezien hebt, is de grote stad, die koninklijke heerschappij voert over de koningen van de aarde.[133]

De grote hoer ‘Babylon’ en de stad ‘Babylon’ zijn één en dezelfde werkelijkheid. Deze vrouw wordt ‘het grote Babylon’ genoemd (17:5) en tegelijk met de grote stad geïdentificeerd (17:18). *De hoer en de stad zijn wel verschillende symbolen, maar wijzen naar dezelfde werkelijkheid!* Beiden maken koningen dronken met de wijn van hun hoererijen (17:2; 18:3; 14:8); beiden zijn gekleed in purper en scharlaken, en getooid met goud, edelgesteente en parels (17:4; 18:16); beiden vergieten het bloed van christenen (17:6; 18:24) en beiden worden uiteindelijk vernietigd door verbranding (17:16; 18:8-9,18; 19:2-3).

<u>Samenvatting</u>.

Openbaring 17:1 is de uitnodiging om een getuige te zijn van de vernietiging van Babylon: “Kom, ik zal u het oordeel over de grote hoer laten zien”.

---

[121] Jesaja 55:8-9
[122] Spreuken 16:4
[123] Spreuken 16:9. De mens wikt, maar God beschikt.
[124] Jeremia 18:5-10
[125] Romeinen 1:18-32
[126] Hebreeën 12:15-17
[127] 1 Samuël 15:22-29
[128] Mattheüs 27:1-5
[129] Lukas 16:23-31
[130] 2 Korinthe 7:10
[131] zie Mattheüs 4:8-10
[132] Hebreeën 12:15
[133] και η γυνη ην ειδες εστιν η πολις η μεγαλη η εχουσα βασιλειαν επι των βασιλεων της γης.

Openbaring 17:7-18 *is een ingelaste uiteenzetting over 'het geheimenis' van de relatie tussen de vrouw en het beest waarop zij rijdt. De openbaring van dit geheimenis is dat hoewel de vorm van het beest blijft veranderen, zijn essentiële aard en relatie tot de grote hoer onveranderd blijft.*

Openbaring 18:1-24 beschrijft de vernietiging.